

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Monika Koba

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa M. W.

przeciwko M. Ż.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 11 września 2020 r.,

zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 30 stycznia 2020 r., sygn. akt V ACa (...),

1) oddała zażalenie;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 30 stycznia 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę kasacyjną M. Ż., pozwanej w sprawie z powództwa M. W. o zapłatę, z uwagi na nieopłacenie w terminie tego środka zaskarżenia. Jako podstawę rozstrzygnięcia powołał art. 394⁶ § 3 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie z 30 stycznia 2020 r. pozwana objęła zaskarżeniem postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z 16 grudnia 2019 r., którym oddalony został jej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od skargi kasacyjnej wynoszącej 5.000 zł (art. 380 w zw. z art. 397 § 3 k.p.c.) i zarzuciła, że postanowienie w tym przedmiocie zostało wydane z naruszeniem art. 233 § 1 k.p.c. przez nieprawidłową ocenę jej zdolności do poniesienia kosztów postępowania, a w konsekwencji naruszenie także art. 102 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 785; dalej - u.k.s.c.) oraz art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Pozwana wniosła o zmianę postanowienia w przedmiocie zwolnienia jej od kosztów sądowych oraz uchylenie postanowienia w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej.

Powód wniósł o oddalenie zażalenia. Podał, że na mocy ugody z pozwaną uregulował wszystkie zaległe świadczenia alimentacyjne na rzecz syna stron i 20 grudnia 2019 r. przekazał z tego tytułu na rzecz pozwanej ponad 25.000 zł, zobowiązując się do świadczeń na jego rzecz w kwotach po 2.500 zł miesięcznie. Powód wniósł też o uzupełnienie dochodzenia w sprawie majątku pozwanej o zasięgnięcie informacji w kancelarii notarialnej, w której pozwana miała sprzedać należącą do niej nieruchomość, uzyskując z tego tytułem ceny około milion zł, z czego tylko 250.000 zł wydała na zakup mieszkania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 380 k.p.c. rozpoznanie zażalenia na postanowienie sądu drugiej instancji o odrzuceniu skargi kasacyjnej z powodu nieuiszczenia opłaty sądowej obejmuje także, na wniosek strony, kontrolę postanowienia tego sądu o oddaleniu wniosku o zwolnienie strony od kosztów sądowych, w szczególności opłaty.

Zgodnie z 102 ust. 1 i 2 u.k.s.c., strona domagająca się zwolnienia od kosztów sądowych zobowiązana jest do wykazania w złożonym oświadczeniu, że wniesienie wymaganej opłaty spowodowałoby uszczerbek w koniecznym utrzymaniu siebie i rodziny. Okoliczności te wymagają zbadania (ustalenia i oceny) przez sąd właściwy do rozpoznania wniosku. W zakresie kompetencji Sądu

Najwyższego rozpoznającego zażalenie na odrzucenie nieopłaconej skargi kasacyjnej nie mieści się merytoryczne rozpoznanie wniosku strony o zwolnienie od kosztów sądowych, a jedynie kontrola, czy odmowa zwolnienia od kosztów sądowych była uzasadniona.

Dane ujawnione przez pozwaną we wniosku o zwolnienie jej od opłaty od skargi kasacyjnej spowodowały, że Sąd Apelacyjny zarządził na podstawie art. 109 ust. 1 u.k.s.c. dochodzenie zmierzające do ustalenia aktualnego stanu majątku i dochodów pozwanej i na podstawie jego wyników ustalił, że pozwana w ciągu sześciu miesięcy przed wniesieniem skargi kasacyjnej miała na kontach bankowych środki finansowe znacząco wyższe niż wynosząca 5.000 zł opłata od skargi kasacyjnej. Na konta pozwanej dwukrotnie w tym czasie wpłynęło 40.000 zł, raz 30.000 zł, raz ponad 9.000 zł i raz ponad 7.000 zł. Pozwana między swoimi rachunkami przelewała znaczne kwoty i nie wykazała, jakie wierzytelności są skutecznie egzekwowane z jej majątku, chociaż powoływała się na wszczęcie przeciwko niej postępowań egzekucyjnych.

W zażaleniu na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną - przyznając, fakty związane z wpłatami na jej konta i przelewami między tymi kontami - pozwana stwierdziła, że były to wpłaty przeznaczone na koszty utrzymania, dokonywane w związku z koniecznością zapewnienia stabilnego miejsca zamieszkania małoletniego syna i transakcją zakupu mieszkania, w znacznym stopniu sfinansowaną z kredytu hipotecznego. Wyjaśnienia te nie są przekonujące, gdyż kwoty wpłacone w krótkim czasie na konta pozwanej wielokrotnie przekraczają koszty utrzymania jej i syna przez badany okres. Pozwana przyznała, że sprzedała nieruchomość, a zatem dysponowała środkami uzyskanymi jako cena za tę nieruchomość. Skoro pozwana sfinansowała zakup mieszkania w części, jak podaje, z kredytu hipotecznego, to musi mieć zweryfikowaną przez bank zdolność do jego spłacania.

W powyższych okolicznościach nie budzi wątpliwości ocena Sądu Apelacyjnego, że pozwana była zdolna do opłacenia skargi kasacyjnej kwotą 5.000 zł, co zadecydowało o oddaleniu wniosku pozwanej o zwolnienie jej od tej opłaty, a skoro skargi nie opłaciła w terminie, to zasadne było jej odrzucenie.

Zażalenie pozwanej podlegało zatem oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono stosownie do art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 2 pkt 6, § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800).

jw